

VINERI · 23 IANUARIE 2009 · ANUL LIX NR. 4

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Băştinaşi şi alogeni
Mihai Eminescu, sărbătorit la Apateu
Vesteşte-L, mamă, pe Dumnezeu că am murit!*

CALENDAR ORTODOX

26 ianuarie, luni – Cuv. Xenofont, soția sa Maria și fiii lor, Arcadie și Ioan.
27 ianuarie, marți – † Aducerea moaștelor Sf. Ioan Gură de Aur; Sf. Marciana, împărăteasa.
28 ianuarie, miercuri – Cuv. Efrem Sirul, Paladie și Iacob Sihastrul (Post).
29 ianuarie, joi – Aducerea moaștelor Sf. Sfințit Mc. Ignatie Teoforul.
30 ianuarie, † Sf. Trei Ieri: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur; Sf. Sfințit Mc. Ipolit, Ep. Romei (Post).
31 ianuarie, sâmbătă – Sf. Doctori fără de arginți Chir și Ioan; Sf. Mc. Victorin.
1 februarie, duminică – Înainteprăznuirea Întâmpinării Domnului; Sf. Mc. Trifon, Perpetua și Felicitas.

AGENDĂ

26 ianuarie

1936 – s-a născut actorul Florin Piersic.

27 ianuarie

1919 – s-a stins din viață, la Budapesta, poetul Ady Endre. Primul lui traducător a fost Octavian Goga.

28 ianuarie

1865 – a avut loc întemeierea societății culturale „Ateneul Român”.

1889 – s-a născut prozatoarea Martha Bibescu.

29 ianuarie

1521 – s-a redactat primul text în limba română: „Scrisoarea lui Neacșu”. Prin scrisoare, boierul Neacșu din Câmpulung îl înștiința pe primarul Brașovului despre mișcările turcești de la Dunăre.

1859 – debutul lui Iosif Vulcan în nr. 5 al Telegrafului român, cu un articol „Despre necesitatea unei foi beletristice române”.

30 ianuarie

1852 – s-a născut dramaturgul și scriitorul Ion Luca Caragiale, în satul Haimanale-Prahova.

31 ianuarie

1418 – a murit Mircea cel Bătrân, domnul Țării Românești.

1956 – a murit scriitorul pentru copii A. A. Milne.

1 februarie

1868 – s-a născut, la Botoșani, pictorul Ștefan Luchian, personalitatea care domină pictura românească de la începutul secolului XX.

1887 – revista Convorbiri literare din 1 februarie publică poezia „De ce nu-mi vii”, de Mihai Eminescu.

Citatul
săptămânii

„Viața aceasta nu e joc, ci luptă; ori de unde ar veni loviturile, pe neașteptate, trebuie să le primești pregătit și neclintit.”

Marc Aureliu (121–180)

Jula

Noi investiții la Băile Cetății

Pe 14 ianuarie, noul director al Complexului balneo-terapeutic și climateric al Băilor Cetății din Jula, Kovacsics Imre, a ținut o conferință de presă în cadrul căreia a prezentat programul de dezvoltare a complexului sanitar-terapeutic, care va continua și anul acesta. Kovacsics a declarat presei că din ba-

nii câștigați din fondurile europene se vor face mari dezvoltări, se vor construi peste 15 saune, un teren de joacă pentru copii pe o suprafață de 800 metri pătrați și vestiare. Pe parcursul acestui an se va face reconstruirea și a câtorva bazine mai vechi. Se va înnoi aproape întregul spațiu interior al centrului

welness. Pe lângă aceste bazine tradiționale, centrul wellness este o noutate foarte îndrăgită de oaspeții strandului, a declarat noul director. Bineînțeles, acest centru wellness a devenit o distracție minunată pentru toți oaspeții, de toate generațiile nu numai în timpul verii. Kovacsics a mai spus că de la 1 februarie 2009 oaspeții pot intra în acest centru wellness fără bilet. S-a anunțat și introducerea biletelor de tip nou, julanii beneficiind și anul acesta de prețuri reduse. De la 1 februarie, Băile Cetății din Jula vor fi deschise până seara la orele 21.00, ne-a informat directorul strandului, care este vizitat în mare majoritate de turiști români. A.C.

Banii autoguvernărilor

Monitorul Oficial a publicat în primul său număr din acest an suma care se va acorda fiecărei autoguvernări locale și județene a minorităților din țară. Astfel, din bugetul central se acordă pentru cheltuielile generale de funcționare a unei autoguvernări locale minoritare suma de 570.700 forinți, iar pentru o autoguvernare județeană suma anuală este de 892.000 forinți.

Despre distribuirea spri-

jinului financiar suplimentar pentru autoguvernările minoritare locale, care se decide pe bază de sarcini și angajamente, și pentru care au fost înainte cererile până pe 1 decembrie 2008, va fi o comisie ad-hoc alcătuită din membrii de specialitate a diferitelor ministere și reprezentanți ai autoguvernărilor pe țară ale minorităților. Deciziile despre sprijinul suplimentar se vor lua până pe 15 aprilie 2009. E.I.

România

Tabără de schi

Asociația Turistică a Românilor din Ungaria organizează și în acest an o tabără de schi în România, în zona Sinaia, Predeal, Azuga și Poiana Brașov. Tabăra din acest an se va desfășura pe durata de o săptămână, de la 15 februarie. Cei 50 de excursioniști din Ungaria, pe lângă schiat, vor avea ocazia să viziteze monumentele din zonă, Castelul Peleş de la Sinaia, diferite biserici, mănăstiri și să cunoască

obiceiurile și tradițiile acestei regiuni. Asociația Turistică, împreună cu Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, asigură și în acest an un sprijin financiar de participare la tabără pentru aproximativ 20 de elevi de școală generală, liceeni și studenți. Tinerii vor beneficia și de ajutorul instructorilor, în persoana soților Bagosi din Jula, care îi vor introduce în tainele acestui sport de iarnă. A.B.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Patinoar pe lacul Cetății din Jula
(Foto: din arhivă)

Cenadul Unguresc

Bal
românesc

Autoguvernările românești din Cenadul Unguresc și Macău organizează pe 21 februarie, la cantina din Cenad, tradiționalul bal românesc, unde cina și intrarea vor fi gratuite. Atmosfera plăcută a acestei seri va fi asigurată de o orchestră de muzică populară din Macea. A.B.

Seghedin

Adunarea
anuală

Asociația Culturală a Românilor din Seghedin își va ține adunarea generală anuală pe 28 ianuarie 2009. Evenimentul va avea loc la Catedra de limbă și literatură română a Universității din Seghedin. Pe ordinea de zi va figura prezentarea și dezbaterile activităților și bugetului din anul 2008 precum și stabilirea activităților și bugetului pe anul 2009. Programul va începe la ora 17.00.

AȚRU să lase în pace școala!

Sondaj printre cititorii Foii românești despre preluarea de către AȚRU a școlii românești din Julia

Numeroși cititori ai revistei noastre, care urmăresc săptămână de săptămână evenimentele din jurul Liceului și școlii generale românești din Julia, și-au exprimat dorința de a-și spune părerea în legătură cu strădaniile Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria de a prelua complexul școlar românesc din Julia. Am fi dorit să găsim și păreri pozitive despre ideea AȚRU, dar, din păcate, cum veți vedea și Dvs. din răspunsurile date, în rândul comunității domină părerile de îngrijorare și de nesiguranță.

– Eu nu cred că este bine ca cei de la AȚRU să preia Liceul „Bălcescu” din Julia, din mai multe motive. În primul rând, pentru că nu sunt pregătiți pentru această, nu au oameni de specialitate, aparatura și posibilitățile pe care le are primăria. Pe de altă parte, în situația economică în care se află acum țara, eu nu văd cum vor face ei rost de bani, pentru că tot despre bani vorbesc. Aș dori să amintesc că pe domnii de la AȚRU nu-i vedem la nici o manifestare organizată de școală sau liceu. Dacă vor cu orice preț să preia liceul, de ce nu demonstrează măcar prin prezența lor că-i interesează ceea ce se întâmplă în această instituție, măcar de vâzul lumii, dacă nu de altceva.

V.S., Chitighaz

– Personal nu-i cunosc pe toți cei de la AȚRU, dar până ce la conducerea acestei instituții se află oameni ca Gulyás și Kreszta, nu cred că ar fi indicat să se dea liceul pe mâna lor. Cele două „Passat”-uri, care

stau la scara celor doi șefi îmi plac și mie, dar dacă vor prelua liceul va fi rău de ei pentru că vor trebui să le schimbe pe un microbus pentru elevi. Așa cred eu.

I.R., un tânăr din Micherechi

– Acei oameni care nu se pricep la învățământ să lase în pace școala și să-și vadă de treburile lor. Și tot acele persoane care nu știu românește să ne lase în pace și pe noi, pe români, pentru că pe mine unul, ei nu mă reprezintă.

I.C., Julia

– Sunt profund revoltat și nu văd asigurat viitorul acestei instituții dacă va ajunge în custodia AȚRU, pentru că mulți dintre ei nu lucrează pentru românii din Ungaria, ci doar trăiesc din banii românilor. Ar fi bine ca intelectualii, care și-au terminat studiile la acest liceu, să-și spună părerile. Eu nu văd de ce vor ei să ia o instituție care merge bine. De ce nu preiau școlile românești de la sate, cea de la Aletea sau Chitighaz, etc. Dealtfel, oricând se poate

cumpăra cărămidă și materiale de construcții. De ce nu-și fac o școală nouă? Nu trebuie să le permitem să distrugă această instituție mare și cu mulți copii.

Ioan Boca, Micherechi

– Nu sunt de acord cu preluarea liceului de către AȚRU. După informațiile pe care eu le am, sunt de părere că ei doresc liceul doar pentru a face din Centrul Cultural și Cămin un hotel care să le aducă venituri. Eu nu am rădăcini românești, dar copilul meu este elevul acestei instituții și familia noastră ține mult la această școală.

N.A., părinte din Julia

– Eu sunt de părere că liceul să rămână așa cum e acum. Eu cunosc liceul de la începuturi, și am avut legături tot timpul cu școala și cu profesorii de acolo. La liceu au învățat generații de elevi de-ai mei și a fost bine tot timpul. Sunt mulțumit cu conducerea, cu directorul acestei instituții. Cum să dăm școala pe mâna unei autoguvernări ai cărei lideri nici nu vorbesc românește și fac numai de rușine comunitatea?

Mihai Ruja, Julia

– Părerea mea este că liceul din Julia să fie lăsat în continuare în administrarea primăriei orășenești, că a fost bine până acum. (Continuare în pag. a 4-a)

EDITORIAL

Nu mai umiliți copiii!

„Meg niilnac a vālgben a cherti viragoc, meg zāldel a niarfa az ablac elāt...” Nu-i așa că ați recunoscut poezia lui Petőfi Sándor? Cam așa ar suna primele rânduri din poezia „Szeptember végén” din gura unui copil din Călărași, care nu știe limba maghiară. V-ați îngrozit și vă întrebați oare ce rost are să învețe un copil român o poezie ungurească dacă nici nu înțelege despre ce vorbește? Dacă ați ajuns în gând până aici, atunci vă rog să inversați situația și să vă întrebați ce rost are să învețe un copil din Ungaria o poezie de Eminescu, în limba română, când acesta nu știe să răspundă nici la „Salut! Ce mai faci?”.

Sigur este un lucru foarte bun și lăudabil să organizezi concursuri de recitare pentru copii, mai ales în ziua de azi când nimeni nu se mai mândrește cu memorarea poeziilor, iar copiii, în afară de școală, nu prea se mai întâlnesc cu această ramură a artei. Dar să pui în fața a vreo sută de oameni un copil de 9–10 ani să recite o poezie de Eminescu, fără ca el să înțeleagă ce spune, și cu un accent puternic care îți rupe atât urechea cât și sufletul, este o greșală de neiertat. Este o batjocură și la adresa poetului național al românilor, dar și la adresa copilului. Situația am mai văzut-o, din păcate, nu numai deunăzi la concursul de recitare în cinstea lui Eminescu la Apateu, ci și la concursurile de povești sau alte întreceri școlare. Dar cel mai supărător nu situația imposibilă și umilitoare a copilului a fost, ci zâmbetele ticăloase și pe jumătate ascunse ale adulților, care știau foarte bine că este (prea puțin spus) o porcărie să lași copilul să recite în română, într-o limbă de care el habar nu are. Cine sunt profesorii acestor copii? Nu le este rușine să-și ia salariul lunar pentru păcăleala pe care le-o fac atât copiilor, cât și părinților acestora? Și ce interese se ascund în spatele organizării acestor simulacre? Pe cine vor să păcălească că încă mai sunt școli „românești” în unele zone? Este simpla dorință a unora de „a se afla în treabă” când n-au nimic mai bun de făcut sau aceste acțiuni sunt piese dintr-un simulacru mai mare?

Unii se măgulesc cu gândul că și atât e mai bine decât nimicul. Adică, să fii elev într-o școală așa-zis românească de pe la noi, mai ales de prin Bihor, și în 4–5 ani să înveți să reciti o poezie sau o poveste în limba română. Noi credem că acesta este mai rău decât nimicul. Mult mai rău. Este o bătaie de joc și o înșelăciune față de familiile care își dau odraslele la o școală românească, gândind că acolo copilul va și învăța limba română. I-a întrebat vreodată cineva pe acești părinți, oare ei ce ar prefera: copiii lor să știe să ceară o înghețată de vanilie la o cofetărie din Oradea sau să recite o poezie într-o limbă pășărească. Mă îndoiesc că ar alege careva a doua variantă.

Problema cu concursurile de recitare este cam aceeași ca cea din învățământ. În școlile noastre se predă și azi tot cu metodele vechi, când s-a presupus că școlarii aduc cu ei de acasă un anumit bagaj de cunoștințe de limbă română, cu toate că azi elevii trebuie învățați de la zero. Iar cheia este persoana profesorului. E imposibil ca un copil să învețe o limbă străină de la un profesor care nici el nu cunoaște limba. Sau o vorbește greșit și cu accent unguresc, rostind în loc de „ă” – „ö”, iar în loc de „i” – „ü”. Poate ar trebui, la început, să ne propunem mai puțin, dar mai sigur. Nici o persoană care învață, de exemplu, limba engleză nu începe după câteva luni să recite poezii de Shakespeare. Pentru că ar râde lumea de el. Așa cum râde și de copiii noștri. Să-i lăsăm timp de câțiva ani să recite poezii românești numai copiii din Micherechi, Julia sau Bătania, iar celorlalți să le găsim niște profesori care să-i învețe prima dată limba și numai după aceea poezia lui Eminescu. Astfel vom avea mult mai mari șanse să ne mândrim peste câțiva ani cu propriii noștri poeți sau scriitori români, și nu cu niște adulți degenerați, care vor urî atât vorba cât și poezia românească, pentru că își vor aduce aminte că acestea le-au violat copilăria.

Eva Iova

Pe scurt...

**PROIECTUL SCHIMBĂRII
DIN TEMELIA A ORGANIZĂRII ROMÂNIEI**

Președintele României a prezentat recent un proiect de reformă constituțională radicală. Traian Băsescu ar vrea, printre altele, o republică semiprezidențială, parlament unicameral, de patru ori mai puține județe, imunitatea politicienilor să nu mai acopere faptele penale sau o dizolvare mult mai ușoară a Parlamentului. Propunerile au fost prezentate în cadrul raportului comisiei prezidențiale pentru analiza regimului constituțional. Părerile celorlalți politicieni despre planurile președintelui sunt împărțite.

EURO A ÎMPLINIT 10 ANI

Pe 13 ianuarie, moneda unică europeană a împlinit 10 ani. Parlamentul European de la Strasbourg a marcat evenimentul printr-o ceremonie. Principalele zece state europene, cu excepția Marii Britanii, au adoptat moneda unică începând cu anul 1999. Susținătorii monedei europene afirmă că introducerea acesteia a ușurat călătoriile și afacerile în spațiul Uniunii Europene. Criticii sunt însă de părere că prezența euro a făcut mai dificilă gestionarea economiei de către guvernele statelor comunitare.

**MOSCOVA SE PREGĂTEȘTE
DE EUROVISION**

Cea de-a 54-a ediție a Concursului Muzical Eurovision din acest an va fi găzduită de Rusia, țara care a câștigat Concursul Muzical Eurovision 2008 în finala de pe 24 mai 2008, din Belgrad, Serbia. 42 de țări au confirmat participarea la concurs. Concursul Muzical Eurovision 2009 va avea loc pe Stadionul Olimpic din Moscova. Startul preselecției naționale se dă pe 27 ianuarie când are loc prima semifinală. Urmează, pe 29, a doua semifinală, iar pe 31 ianuarie, la marea finală, se va ști care melodie va reprezenta România la Eurovision, pe 16 mai, la Moscova.

AȚRU să lase în pace școala!

Sondaj printre cititorii Foii românești despre preluarea de către AȚRU a școlii românești din Iula

(Urmare din pag. a 3-a)

Cei de la AȚRU promit că ar face rost de bani mai mulți, dacă școala ar fi a lor. De unde ar face? Poate peste câțiva ani nu vor mai avea nici așa fonduri cum au acum. Pentru copii și profesori e mai bine ca instituția să țină de primăria orașului, pentru că are o siguranță mai mare.

V.B., Iula

*

– Liceul românesc din Iula funcționează bine și nu cred că actuala conducere a AȚRU este capabilă să reprezinte nici această instituție și nici interesele noastre, a românilor din Ungaria. Din păcate, nu a sprijinit nici ideea construirii unei noi case de cultură din Micherechi. Cine-i mai crede că vor face alte sacrificii pe viitor?

Z.R., Micherechi

*

– Consider că nimic nu ar fi mai normal decât ca un consiliu al unei minorități să răspundă de singurul liceu pe care acea minoritate îl deține. Liceul trebuie să fie, de fapt, cea mai puternică bază de formare a viitorilor intelectuali. Gândind logic, așadar, preluarea liceului ar însemna asigurarea unei autonomii pe linie culturală și școlar-educatională, ar însemna că minoritatea respectivă este răspunzătoare de valorile pe care trebuie să le

producă și de viitorii cetățeni pe care îi dă societății, ca români din Ungaria. Ar trebui atunci să ne întrebăm: oare de ce pedagogii liceului și părinții elevilor nu sunt de acord cu acest lucru? Nu este vina lor dacă așa consideră că acest for, autogovernarea în forma ei actuală, nu este demnă de încredere și nu are puterea profesională și probitatea morală ca să își pună amprenta pe formarea unor tineri care vor asigura viitorul românismului din Ungaria. Partea financiară a problemei nu reprezintă, din punctul meu de vedere, un atuu. Cu bani, dar fără limbă și cultură, pot subzista – o generație? două? – numai indivizi ai unei naționalități, nu însă și grupul în sine. Numai că, până la ora actuală, acest for cu o componență eterogenă și discutabilă nu-și evidențiază probitatea profesională potrivită pentru a „stăpâni” o școală. Am fost foarte atentă și am judecat cu luciditate tot ce se întâmplă în jurul meu, în cei aproape douăzeci de ani de când lucrez și trăiesc printre românii din Ungaria și am făcut tot ce mi-a stat în putere pentru performanța învățământului în limba română, de la grădiniță, până la nivel universitar. Nu am întâlnit însă prea multe dovezi profesionale din care să

constat că e necesar ca autogovernarea să preia o școală. Singurele declarații pe care le-am auzit și citit – și mai mult printre rânduri – se referă la cu totul alte aspecte decât cele intrinsec legate de acest proces atât de special care este învățământul de minoritate. Nu am observat până în prezent dacă Autogovernarea Românilor din Ungaria ar avea un proiect de relansare a învățământului românesc, nu am știut că s-ar fi întreprins vreun studiu de fezabilitate în acest sens. Nu se vede dacă are o comisie de învățământ care coordonează și consiliază cu adevărat activitatea școlilor românești din Ungaria. E drept că la învățământ și la medicină toată lumea se pricepe, dar aceasta e o convingere foarte periculoasă. Într-un cuvânt, nu neapărat preluarea în sine a clădirilor liceului de către un for românesc central este problema capitală. Probabil că acest lucru se va și întâmpla mai devreme sau mai târziu, nu prea este altă cale. Dar temerile celor care se opun acestui fapt, gândindu-se la periclitarea calității educației în sine, sunt perfect întemeiate, și eu sunt, fără echivoc, de partea lor.

Mihaela Bucin,
profesor universitar, Seghedin

A. Butar – A. Cioca

La 24 ianuarie se împlinesc 150 de ani de la Unirea Principatelor Române, Moldova și Muntenia. Cu această ocazie, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Consulatul General al României la Iula vă invită la un cinaclu comemorativ, evocând

150 de ani de la Unirea Principatelor Române

*Evenimentul va avea loc 23 ianuarie 2009, de la ora 16.00,
la sediul UCRU (Iula, str. Gh. Doja nr. 8).*

Theodor Aman: Hora țărănească

Programul va cuprinde:

- Prelegeri despre însemnătatea evenimentului istoric de la 24 Ianuarie 1859 (Ioan Fodoreanu, consul general al României la Iula și Adrian Șimon, director al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Arad);
 - Vernisarea unei expoziții foto-documentare despre Unirea Principatelor;
 - Un concert de cântece românești susținut de Corul „Pro Musica” din Iula.
- Serata se va încheia cu Hora Unirii.

Comentariul săptămânii

Băştinaşi şi alogeni

Istoria ne-a sortit să trăim mult timp în carantină, într-un izolaţionism aproape complet în marele creuzet al ungurimii. Viaţa de insular deformează mentalitatea şi identitatea omului, făcându-l egoist şi bănuitor. Nu vreau să mă refer numai la aspra luptă pentru existenţă, ci, în primul rând, la momentul în care şi felul cum această luptă cu un caracter social se transformă la noi într-o luptă dintre „băştinaşi” şi „alogeni”, dintre români născuţi pe teritoriul Ungariei de azi şi români care s-au stabilit în această ţară mai recent, mai patetic spus, dintre fraţi, conaţionali.

Evident, şi „fraţii” sunt oameni cu defecte, dar aceste duşmării au nu numai o conotaţie general umană sau socială, ci şi o semnificaţie politică, de aici caracterul delicat al fenomenului la care mă refer. Care e explicaţia? Înainte de a oferi vreun răspuns la această întrebare incomodă, să vedem câteva exemple din trecut şi prezent, extrem de graţioase.

Până la 1920, când, panicaţi de radicalele schimbări politice, o mare parte a populaţiei româneşti, îndeosebi intelectualitatea, părăseşte Budapesta şi regiunile din estul ţării, în fruntea instituţiilor româneşti din Ungaria au stat numai intelectuali români. Astfel, în perioada interbelică, se creează o totală lipsă de preoţi, învăţători, ziaşişti etc. La prima catedră de filologie românească din lume, înfiinţată la sfârşitul anului 1862, în Budapesta, nu rămâne nici un profesor de origine română. În judeţul Bihor românii se maghiarizează pentru că au rămas fără preoţi şi învăţători. Situaţia nu e mai bună nici în judeţul Bichiş. După cel de-al Doilea Război Mon-

dial, când sunt reînfiinţate şcolile româneşti de odinioară, suntem nevoiţi să ne aducem profesori din România, români şi maghiari, cum se nimerea. A deranjat pe cineva? Nu ne-a deranjat nici faptul că, pe lângă preoţii ortodocşi din Iula (Dumitru Sabău, Petru Mândruţău, Gheorghe Negru), unul dintre cei mai activi întemeietori de şcoală (generală şi liceală) a fost Frideric Wild, un german venit din România. După înlăturarea preoţilor din învăţământ (1948), şcolile noastre erau nevoite să angajeze profesori maghiari şi români aduşi din România. Era un lucru firesc, nevoia frângea legea. După cum pe nimeni nu prea deranja faptul că o instituţie atât de importantă cum este Catedra de limbă şi literatură din Seghedin a fost condusă, timp de trei decenii, de profesori maghiari (Dr. Pálffy Endre, Sasi Erzsébet şi Váncsa Vilmos). O eventuală posibilitate ca un cadru universitar român venit de „dincolo” ar putea însă să fie denumit în fruntea acestei instituţii face valuri în cadrul unor cercuri ale „intelighenţiei” noastre, ajungându-se până la ideea schizofrenică conform căreia un lider care ar trebui să ne reprezinte interesele să declare că mai bine să se renunţe la statutul de catedră, decât să ne vedem în fruntea ei cu un „venetic”. Vorba lui Horaţiu: „Să nu te miri de nimic”. Iată adâncurile morale şi naţionale în care ne-am scufundat! Şi oare ce s-ar face credincioşii ortodocşi, dacă ar gândi tot astfel şi nu şi-ar fi adus preoţi din România. Sau bapţiştii şi penticostalii. S-ar mai vorbi oare româneşte în aceste locaşuri sfinte? Şi ce să facem când nu avem cadre sau „băştinaşul” dă faliment? Îl ţii în

„foncţie” (vorba lui Caragiale) şi atunci când face ravagii sau scapi de el ca să salvezi instituţia? Interesul personal primează sau cel comunitar?

Adevărul este că în ultimele 8-9 decenii, românii din Ungaria nu şi-au putut ţine în funcţiune instituţiile numai din forţe proprii spirituale şi profesionale, având nevoie şi de sprijinul unor specialişti din România. Cu cât la noi, în urma deznăţionalizării, scade numărul tinerilor care se specializează în aceste domenii specifice de care avem nevoie pentru a ne păstra identitatea, cu atât mai mult vom fi constrânşi să apelăm la sprijinul românilor din ţara-mamă.

Aşadar, care-i explicaţia spaimei unor intelectuali autohtoni de românii mai nou stabiliţi în Ungaria? Pe lângă egoismul înnăscut al omului, avem de a face cu o conştiinţă de inferioritate, care se explică prin o cunoaştere nesatisfăcătoare a limbii şi culturii româneşti, prin lipsa de competitivitate profesională. Al doilea motiv important este de natură politică de care nu suntem întotdeauna conştienţi: însuşirea pe furis a ideologiei sugerate sau impuse de statul naţional prin susţinerea priorităţii dreptului istoric, a avantajului care derivă din descălecatul îndepărtat, din faptul de a fi cetăţeanul naţiunii politice dominante. O ideologie feudală, depăşită o dată cu trezirea la conştiinţă naţională a popoarelor! Din perspectiva egalităţii în drepturi, a depăşirii conceptului de stat-naţiune şi în pragul desăvârşirii Europei unite, un singur criteriu mai poate conta: competenţa profesională şi integritatea morală.

Gh. Petruşan

Pe scurt...

JULA

Luni, 12 ianuarie la Liceul Românesc s-a desfăşurat olimpiada la limba şi literatura română, proba în scris, cunoscută sub numele de OKTV. Elevii care vor câştiga şi proba orală vor fi scutiţi de bacalaureatul la limba română.

MICHERECHI

La 29 decembrie 2008, consiliul local din sat a ţinut o audienţă publică. Primarul Teodor Martin a vorbit despre starea actuală a primăriei, bugetul şi despre proiectele realizate în anul 2008. Preşedintele Autogovernării Româneşti, Ioan Radici a făcut cunoscut publicului bugetul autogovernării minoritare şi sprijinul pe care aceasta le-a acordat organizaţiilor civile româneşti din localitate.

JULA

În zilele de 22-23 ianuarie, grădiniţa românească din Iula a găzduit întâlnirea cadrelor didactice a celor trei grădiniţe partenere din Arad. Vizita de studiu a cadrelor didactice face parte din proiectul „Experienţă transfrontalieră pentru educaţia preşcolară”.

CENADUL UNGURESC

Duminică, 18 ianuarie, la adunarea baptistă din localitate a avut loc o după-masă de rugăciune comună. La cea de-a treia ediţie a întâlnirii ecumenice din Cenad au participat atât reprezentanţii confesiunilor, precum şi un număr mare de credincioşi ai acestora.

JULA

Biblioteca orăşenească „Mogyoróssy János” din Iula organizează o serie de programe sub genericul „Tradiţii populare în zona Crişului”. Şirul seratelor a început marţi, 20 ianuarie, cu prelegerea etnografei Emilia Martin despre modul de viaţă a populaţiei româneşti din zona Crişului.

JULA

Prima întâlnire din acest an a membrilor clubului pensionarilor români va avea loc la 30 ianuarie. În cadrul acestei întâlniri se va dezbate programul activităţilor pe anul 2009.

150 de ani de la Unirea Principatelor

Simboluri culturale ale Unirii din 1859

Marile evenimente istorice lasă totdeauna în codul cultural al umanităţii urme care sunt apoi propagate generaţii la rând. Aceste elemente culturale joacă un rol major în construirea sentimentelor de coeziune identitară.

La români, poate cele mai puternice şi mai romantice simboluri ale codului identitar cultural şi istoric, le-a creat Unirea Principatelor Române înfiinţată acum 150 de ani, la 24 ianuarie 1859. Deci, de 150 de ani, românii intonează la 24 ianuarie cântecul Hora Unirii. Inspirabile versuri „Hai să dăm mână cu mână/ Cei cu inima română” sunt publicate de Vasile Alecsandri încă din 1856, în revista Steaua Dunării. Muzica îi aparţine compozitorului Alexandru Flechtenmacher, născut la Iaşi, în 1823. Pe lângă acest imn al Unirii, românii recunosc cu uşurinţă actul istoric şi în lucrări plastice devenite mărci ale evenimentului, precum tabloul pictorului Theodor

Aman, „Hora Unirii la Craiova”. De altfel, Hora Unirii s-a jucat pentru prima oară chiar la Craiova, la 12 octombrie 1857, în faţa Şcolii Centrale.

(Continuare în pag. a 10-a)

Ce ne face deosebiți...

„Cum se va ști că am că-pătat trecere înaintea Ta, eu și poporul Tău? Oare nu când vei merge Tu cu noi, și când prin aceasta vom fi deosebiți, eu și poporul Tău, de toate popoarele de pe fața pământului?” (Exod 33:16)

A fi deosebit de ceilalți, a fi mai presus de alții, e o dorință a fiecărui om. Chiar și copiii, încă de la o vârstă foarte fragedă, vor să fie deosebiți, vor să li se dea atenție, ei să fie centrul atracției tuturor. Adulții își mai ascund această dorință de a fi deosebiți, dar nu din smerenie, ci din fariseism. Mulți oameni se arată umili, dar ard de dorința de a fi admirați, de a fi deosebiți. Dar ce ne poate face deosebiți de ceilalți?

Așa cum spune Moise, numai prezența lui Dumnezeu „ne poate face deosebiți”. Nimic altceva, din tot ceea ce cred oamenii: inteligența, frumusețea, bogăția. Toate acestea sunt daruri de la Dumnezeu. Prin sine însuși, omul nu se deosebește cu nimic de ceilalți, deși oamenii pun atât de mare preț pe unele calități apreciate de cei din jur.

O tânără, trecea odată cu o bătrână credincioasă pe lângă o casă mare, frumoasă, a unui om bogat și mândru. Au admirat casa, un adevărat palat, de altfel, și tânăra i-a zis femeii în vârstă: „Ce fericiți trebuie să fie cei ce locuiesc într-o așa casă!” Dar bătrâna, după câteva clipe de tăcere, a răspuns: „Da, ar trebui să fie fericiți, dar cred că nu sunt, că n-au făcut casa cu bani muncii cinstiți. Și-apoi... tot o singură viață trăiesc pe pământ, ca și mine, care stau într-o singură odaie. Dacă ar trăi mai multe vieți, s-ar merita, dar așa... După o viață, tot judecata îi așteaptă! Așa că nu mai contează dac-ai stat câțiva ani într-o casă frumoasă, dar veșnicia o petreci în iad! Nu-i mai bine să stai într-una mică, dar să fi credincios Domnului și să stai cu El o veșnicie în rai?” Câtă dreptate avea bătrâna! Tânăra n-a fost întru totul de acord, atunci, pentru că nu înțelesese bine valoarea mântuirii, dar primindu-l pe Domnul Isus în viața ei, și-a dat seama că așa este.

Mi-am amintit de acea

bătrână zilele trecute, când la televizor se spunea că unii oameni au pensie de peste două sute de milioane lei vechi. Un pensionar care asculta, și avea pensie doar de câteva milioane, a zis la fel ca tânăra de altă dată: „Ce viață duc aștia, cu atâția bani!...” Dar ca și bătrâna de altă dată, am spus și eu omului aceleași cuvinte.

Într-adevăr, numai prezența Duhului Sfânt în viața noastră, ne poate face deosebiți. Numai așa putem iubi, când suntem urați, putem răbda nedreptăți fără să murmurăm. Hris-

tos în noi, e mai de preț decât orice altceva.

E adevărat că aici, pe pământ, oamenii fac cu totul altfel de deosebiri, dar Dumnezeu ne spune în Maleahi 3:17,18: „Ei (cei ce se tem de Domnul) vor fi ai Mei, zice Domnul oștirilor, Îmi vor fi o comoară deosebită, în ziua pe care o pregătesc Eu. Voi avea milă de ei, cum are milă un om de fiul său, care-i slujește. Și veți vedea din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit și cel rău, dintre cel ce slujește lui Dumnezeu și cel ce nu-i slujește”.

Chiar și la revenirea

Domnului Isus, tot Duhul Sfânt îi va deosebi pe cei răscumpărați, care vor fi răpiți. 2 Corinteni 1:22: „El ne-a și pecetluit, și ne-a pus în inima arvuna duhului”. Doar aceia care au „pe frunte pecetea Dumnezeului nostru”, vor fi „înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe, cu ramuri de finic în mâini.”

Ajută-ne, Doamne, să ne dorim să fim deosebiți nu prin lucruri pieritoare, ci prin mântuirea dată prin Domnul Isus la Golgota, prin prezența Duhului Sfânt în noi!

(Sursa: Resursecrestine.ro)

Cum să câștigăm tânăra generație pentru Cristos?

În perioada 23-27 februarie are loc conferința anuală a liderilor din bisericile baptiste din Banat. Conferința se desfășoară în Biserica Creștină Baptistă „Harul” din Lugoj, strada Plopilor nr. 10, telefon 00-40/256352849.

La această conferință sunt invitați pastori,

misionari, evangheliști, diaconi, presbiteri, învățători de școală duminicală, lideri de tineret din biserice baptiste.

Cazarea și masa sunt oferite de către organizatorii tuturor participanților. Informații și înscrieri la telefon 00-40/256352849 (Nelu Marisescu) sau 00-

40/722708172 (Ionel Tuțac), e-mail harul_tu-tac@yahoo.com.

Principalii vorbitori sunt: Dr. James Rushing, Reggie Hester, Chris Gilliam, John Gray, John Chapman, James McPherson, Ed Noble. Alături de pastorii americani sunt invitați și predicatori români.

Program de citire a Bibliei într-un an (I)

„Până voi veni, ia seama bine la citire, la îndemnare, și la învățatura pe care o dai altora.” 1 Timotei 4:13

LUNA IANUARIE			LUNA FEBRUARIE			LUNA MARTIE			LUNA APRILIE			LUNA MAI			LUNA IUNIE		
Data	Dimineata	Seara	Data	Dimineata	Seara	Data	Dimineata	Seara	Data	Dimineata	Seara	Data	Dimineata	Seara	Data	Dimineata	Seara
	Geneza	Matel		Exodul	Matel		Numeri	Marcu		Judecator	Luca		1 Regi	Luca		2 Cronici	Ioan
1	1,2	1	1	27,28	21:23-46	1	26,27	8:22-38	1	6,7	8:1-21	1	1,2	22:54-71	1	4,5,6	12:20-51
2	3,4,5	2	2	29,30	22:1-22	2	28,29	9:1-29	2	8,9	8:22-56	2	3,4,5	23:1-26	2	7,8,9	13:1-17
3	6,7,8	3	3	31,32,33	22:23-46	3	30,31	9:30-50	3	10,11	9:1-36	3	6,7	23:27-38	3	10,11,12	13:18-38
4	9,10,11	4	4	34,35,36	23:1-22	4	32,33	10:1-30	4	12,13,14	9:37-62	4	8,9	23:39-56	4	13-16	14
5	12,13,14	5:1-26	5	37,38	23:23-39	5	34,35,36	10:32-52	5	15,16,17	10:1-24	5	10,11	24:1-35	5	17,18,19	15
6	15,16,17	5:27-48	6	39,40	24:1-22	6	Deut. 1,2	11:1-19	6	18,19	10:25-42	6	12,13	24:36-53	6	20,21,22	16:1-15
7	18,19	6	7	Lev. 1,2,3	24:23-51	7	3,4	11:20-33	7	20,21	11:1-28	7	14,15	Ioan1:1-28	7	23,24,25	16:16-33
8	20,21,22	7	8	4,5,6	25:1-30	8	5,6,7	12:1-27	8	Rut 1-4	11:29-54	8	16,17,18	1:29-51	8	26,27,28	17
9	23,24	8	9	7,8,9	25:31-46	9	8,9,10	12:28-44	9	1 Sa1,2,3	12:1-34	9	19,20	2	9	29,30,31	18:1-23
10	25,26	9:1-17	10	10,11,12	26:1-19	10	11,12,13	13:1-13	10	4,5,6	12:35-59	10	21,22	3:1-21	10	32,33	18:24-40
11	27,28	9:18-38	11	13	26:20-54	11	14,15,16	13:14-37	11	7,8,9	13:1-21	11	2 Re 1,2,3	3:22-36	11	34,35,36	19:1-22
12	29,30	10:1-23	12	14	26:55-75	12	17,18,19	14:1-25	12	10,11,12	13:22-35	12	4,5	4:1-30	12	Ezra 1,2	19:23-42
13	31,32	10:24-42	13	15,16,17	27:1-31	13	20,21,22	14:26-50	13	13,14	14:1-24	13	6,7,8	4:31-54	13	3,4,5	20
14	33,34,35	11	14	18,19	27:32-66	14	23,24,25	14:51-72	14	15,16	14:25-35	14	9,10,11	5:1-24	14	6,7,8	21
15	36,37	12:1-21	15	20,21	28:1-20	15	26,27	15:1-26	15	17,18	15:1-10	15	12,13,14	5:25-47	15	9,10	Fapte 1
16	38,39,40	12:22-50	16	22,23	Mc 1:1-22	16	28	15:27-47	16	19,20,21	15:11-32	16	15,16,17	6:1-21	16	Ne 1,2,3	2:1-13
17	41	13:1-32	17	24,25	1:23-45	17	29,30	16	17	22,23,24	16:1-18	17	18,19	6:22-44	17	4,5,6	2:15-47
18	42,43	13:33-58	18	26,27	2	18	31,32	Lc. 1:1-23	18	25,26	16:19-31	18	20,21,22	6:45-71	18	7,8	3
19	44,45	14:1-21	19	Num. 1,2	3:1-21	19	33,34	1:24-56	19	27,28,29	17:1-19	19	23,24,25	7:1-31	19	9,10,11	4:1-22
20	46,47,48	14:22-36	20	3,4	3:22-35	20	Jos. 1,2,3	1:57-80	20	30,31	17:20-37	20	1 Cr. 1,2	7:32-53	20	12,13	4:23-37
21	49,50	15:1-20	21	5,6	4:1-20	21	4,5,6	2:1-24	21	2 Sa1,2,3	18:1-17	21	3,4,5	8:1-20	21	Est. 1,2,3	5:1-16
22	Ex. 1,2,3	15:21-39	22	7	4:21-41	22	7,8	2:25-52	22	4,5,6	18:18-43	22	6,7	8:21-36	22	4,5,6	5:17-42
23	4,5,6	16	23	8,9,10	5:1-20	23	9,1	3	23	7,8,9	19:1-28	23	8,9,10	8:37-59	23	7	6
24	7,8	17	24	11,12,13	5:21-43	24	11,12,13	4:1-32	24	10,11,12	19:29-48	24	11,12,13	9:1-23	24	Iov 1,2,3	7:1-19
25	9,10	18:1-20	25	14,15	6:1-32	25	14,15	4:33-44	25	13,14	20:1-26	25	14,15,16	9:24-41	25	4,5,6	7:20-43
26	11,12	18:21-35	26	16,17	6:33-56	26	16,17,18	5:1-16	26	15,16	20:27-47	26	17,18,19	10:1-21	26	7,8,9	7:44-60
27	13,14,15	19:1-15	27	18,19,20	7:1-13	27	19,2	5:17-39	27	17,18	21:1-19	27	20,21,22	10:22-42	27	10,11,12	8:1-25
28	16,17,18	19:16-30	28	21,22	7:14-37	28	21,22	6:1-26	28	19,2	21:20-38	28	23,24,25	11:1-17	28	13,14,15	8:26-40
29	19,20,21	20:1-16	29	23,24,25	8:1-21	29	23,24	6:27-49	29	21,22	22:1-30	29	26,27	11:18-46	29	16,17,18	9:1-22
30	22,23,24	20:17-34				30	Jud. 1,2	7:1-30	30	23,24	22:31-53	30	28,29	11:27-57	30	19,20	9:23-43
31	25,26	21:1-22				31	3,4,5	7:31-50				31	2 Cr. 1,2,3	12:1-19			

Arhim. Teofil Părăian

„Dacă iubirea nu e și cinstitoare, nu e în rosturile ei”

Există o poruncă a iubirii. Toată lumea știe că Domnul Hristos a spus că cea dintâi dintre porunci este „să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău”, și a doua, asemenea acesteia, „să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei 22, 37-39). Nimeni nu neagă faptul că creștinismul este o religie a iubirii și că porunca iubirii este cea mai mare dintre porunci. Dar nu toți se gândesc destul de bine și destul de mult asupra faptului că există și o poruncă a cinstirii; nu e vorba numai de porunca iubirii, ci e vorba și de o poruncă a cinstirii. Porunca cinstirii dată de Domnul nostru Iisus Hristos este dată cu porunca iubirii.

Dacă iubirea nu e și cinstitoare, nu e în rosturile ei. În ceea ce privește iubirea apropiatului, măsura este să-l iubești ca pe tine însuși. În ceea ce privește cinstirea apropiatului, e altă

măsură – Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Filipeni, zice „unul pe altul mai de cinstire făcându-l” (Filipeni 2, 3), adică unul pe altul mai de cinstire făcându-l decât pe sine însuși. Suntem datori față de aproapele cu o cinstire mai mare decât ne-o dăm nouă înșine. Coborârea aceasta în fața omului ca să-i speli picioarele, chiar și numai duhovnicește gândită, înseamnă să-l ridici pe omul de lângă tine mai presus de tine.

În Pateric, de pildă, se spune că un părinte pe nume Ilarion cel Mare s-a întâlnit cu Sfântul Antonie cel Mare. Și când l-a văzut Sfântul Antonie pe Sfântul Ilarion apropiindu-se de el, a zis: „Bine ai venit, luceafărul care răsari dimineața”. La acest salut al Sfântului Ilarion cel Mare, Sfântul Antonie a răspuns: „Pace ție, stâlpile de lumină care luminezi lumea”. Este ceva dător de bucurie în ceea ce privește cinstirea; o cinstire reciprocă.

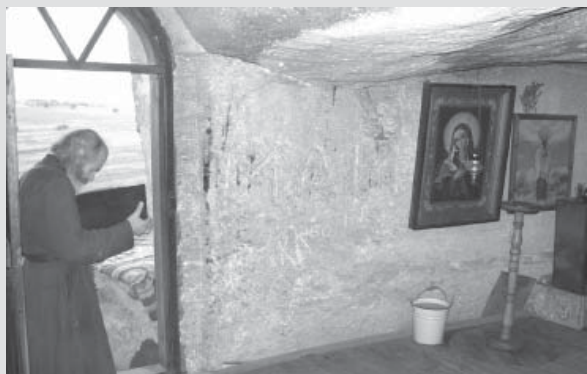
Vasile Voiculescu

Iubire îmbătrânită

*De vreme ce iubirea, bătrână slăbănoagă,
Își ia de-acum toiagul și pleacă-ncet spre schiț,
Cu silă smulge-i floarea ce-n mâna ei se roagă
Și țândări fă oglinda în care s-a privit;*

*Sfășie-i lung hlamida, despoaie-o de inele
Și-i zvârle-n foc condurii cu aur la călcâi.
Ucide-n cuib perechea de sure turturele
Ce v-a-ngânat sărutul în zilele dintâi;*

*Dar lasă-i amintirea cu miros trist de ceară:
Când va veghea în miezul tăcerii din chilii
La iezere de apă cu negură și seară,
Din sloiul ei să-și toarne urâtului făclii.*
Din volumul „Destin”, 1933

Episcopul Siluan printre crâstoreni

În Duminica a 29-a după Rusalii (a celor 10 leproși), din 18 ianuarie, capela ortodoxă din Crâstor l-a avut în mijlocul ei pe Întâi Stătătorul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, Prea Sfinția Sa Siluan, care a săvârșit o Sfântă Liturghie Arhierască înconjurat de un sobor de preoți. Părintele paroh Alexandru Șereș, singhel Nicolae și diaconul Mihail au ținut slujba arhierască, la care au participat credincioși în număr destul de mare din localitate.

Părintele Episcop a tălmăcit celor prezenți o învățătură despre acei zece bărbați leproși care s-au vindecat de boala lor. Doar

mat bucuria față de prezența Vlădiciei, pentru că aceste ocazii înseamnă de fiecare dată zile de sărbătoare, adunându-se la bi-

cioși participă la slujbe. Deocamdată cantor nu are biserica, credincioșii au obișnuit să cânte împreună toată liturghia. Slujba se ține tot la a doua duminică, cu începere de la ora 10.00. Rareori, dar se mai întâmplă că ne adunăm într-un astfel de număr mare. Mulți credincioși sunt de origine din Micherechi, care s-au așezat aici la Crâstor și vorbesc bine limba română”, ne-a spus Alexandru Șereș, cel care păstorește sufletele credincioșilor de aici din 1993, după mutarea lui Domnul a regretatului preot Roman Mișcuța.

După slujbă, pentru a mai petrece câteva clipe duhovnicești împreună, toți participanții au fost invitați la o agapă ținută în incinta capelei. La masa frățască, PS Siluan a putut sta de vorbă cu crâstorenii care s-au bucurat nespuse de mult de prezența sfinției sale.

Ana Cioca

un singur om și-a dat seama că vindecarea nu s-a făcut la voia întâmplării, ci că ea s-a petrecut datorită puterii lui Iisus Hristos, datorită faptului că a ascultat de cuvântul lui. Omul vindecat s-a închinat la picioarele Domnului și i-a mulțumit că l-a vindecat.

„Rugăciunea este de mare ajutor pentru sufletele noastre. Minunea din ziua de astăzi este o lucrare binefăcătoare asupra omului. Citind cărțile de rugăciune, credința va spori în sufletele noastre. Rugăciunea este un lucru foarte important. Omul când cere ajutor de la Dumnezeu, El nu întârzie să răspundă. Întăriți-vă credința și fiți recunoscători lui Dumnezeu”, i-a îndemnat PSS Siluan pe credincioșii crâstoreni.

Parohul din Crâstor, pr. Alexandru Șereș și-a expri-

serică mult mai mulți credincioși decât în duminicile obișnuite. „Ne bucurăm cu toții că la această slujbă arhierască ne-am adunat într-un număr atât de frumos, am fost în jur de 40. În general, 4-5 credin-

Lupul, țapul și varza

Un țăran a plecat la târg, luând cu el, spre vânzare, un lup, un țap și o varză. Vrând să treacă un râu mare șade el și se socotește:

– Pe toate nu le pot trece deodată, nici chiar câte două nu voi izbuti, apa fiind prea lată. Dacă voi trece întâi lupul, țapul îmi va strica varza. Dacă voi trece varza, lupul va mânca țapul.

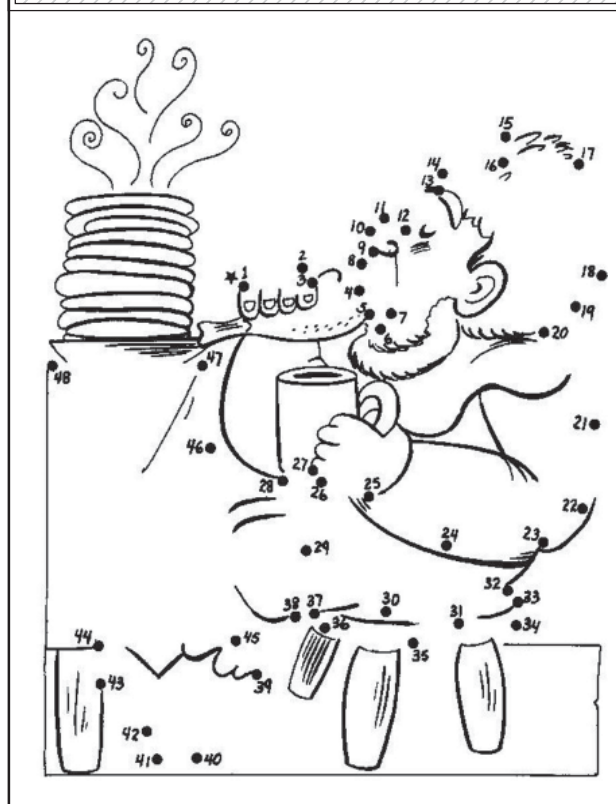
Se munci omul cu gândul și porni la treabă. Trecu mai întâi țapul.

– Până aici totul a fost bine. Acu, dacă voi trece varza, țapul o va mânca îndată, dacă voi trece lupul, zilele țapului se vor sfârși. Vai, vai, ce marfă nepotrivită!

Dar nevoia te învață. Luă țăranul lupul, îl lăsă pe mal și aduse țapul înapoi. Lăsă țapul și luă varza, pe care o aduse lângă lup. Apoi duse, în sfârșit, și țapul lângă cei doi.

UNEȘTE ȘI COLOREAZĂ!

Iudaismul

Iudaismul este prima religie a omenirii care susține existența unui singur Dumnezeu. Istoria sa începe cu cea a triburilor lui Avraam, care trăiau între Mesopotamia și Egipt. În acea vreme, alte popoare ale antichității adora mai mulți zei.

Biblia ebraică

Textele Bibliei ebraice au fost oficial plasate în primul secol de după Cristos, atunci când poporul evreu s-a împrăștiat după distrugerea Ierusalimului. Cele 24 de cărți ale sale aproape corespund cu Vechiul Testament al Bibliei creștine. Ele se împart în trei părți:

Torah, care cuprinde Legea și revelația lui Dumnezeu;

Nebiim, ce conține cărțile Profetilor;

Ketuvim, care strânge la un loc scrieri poetice, istorice, de înțelepciune...

„Shema Israel”

Ascultă, Israele! Domnul Dumnezeu nostru este singurul domn. Să iubești pe Domnul Dumnezeu tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta. Și poruncile acestea, pe care ți le dau astăzi, să le ai în inima ta. Să le ții în mintea copiilor tăi...” (Deuteronom, VI, 4).

Diaspora

„Israelul” (sau evreii, cum spuneau popoarele antice) a părăsit de mai multe ori

ținutul său Canaan (Palestina), pământ promis de Dumnezeu lui Avraam. Reveniți din Egipt, condus de Moise după primirea legii, poporul evreu este deportat la Babilon de către Nabucodonosor: este Exilul, prima Diasporă. Dar poporul ales de Dumnezeu revine la Ierusalim, reconstruiește Templul și se instalează acolo până la împrăștierea sa de către romani. Începând cu 132-135, are loc marea diasporă, care va dura până în 1948, dată la care se constituie statul Israel.

Comunitățile evreiești sunt dispersate astăzi în toată lumea. Instalarea lor în America, de exemplu, este direct legată de istoria secolului al XX-lea. Într-adevăr, mulți evrei s-au refugiat acolo, fugind de teroarea Europei hitleriste. În timpul celui de-al doilea război mondial, 6 milioane dintre ei au fost exterminați în lagărele de concentrare și exterminare naziste. Un genocid ce va

marca pentru totdeauna memoria acestui popor, ca și întreaga omenire.

Sărbătorile

Sabatul, a șaptea zi a săptămânii, sâmbăta, este rezervată odihnei și Domnului. Atunci se adună cu toții la sinagogă.

Pesahul, Paștele, amintind exodul.

Shabuot, „Săptămânile”, celebrează primăvara și primirea Legii.

Sukkot, Cabariile, sărbătoarea corturilor, a recoltei și a celor 40 de ani petrecuți în corturi, în timpul fugii din Egipt.

Purim, sărbătoarea sorții, aniversarea zilei în care evreii din Persia au fost salvați de la un masacru de către regina Esther.

Cu această ocazie, evreii se costumează.

Hanukka, Consacrarea, este sărbătoarea luminilor și ține o săptămână.

Tesha be Av este o zi a tristeții. Ea amintește distrugerea Templului.

Cele zece porunci

Moise, pe munte primește Tablele Legii. Coboră apoi spre Aaron și popor și le împartășește Torah-ul lui Yahve.

Poetul Mihai Eminescu, sărbătorit la Apateu

Joi, 15 ianuarie, când s-au împlinit 159 de ani de la nașterea sa, poetul Mihai Eminescu și-a făcut iarăși simțită prezența în localitatea Apateu, cu prilejul celei de-a X-a ediții a festivalului pregătit special cu această ocazie, manifestare culturală care a debutat cu concursul de recitare „Mihai Eminescu”. Această întâlnire a reunit atât români din Ungaria cât și din România, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ și cultură, biserică, presă, reprezentanți ai corpului diplomatic român în Ungaria și mulți alții.

Cea de-a treia ediție a concursului „Mihai Eminescu” a avut menirea de a provoca elevilor pasiunea de a descoperi și cunoaște universul poetic eminescian. Concursul la care au participat tineri recitatori de la 13 școli din Ungaria s-a desfășurat pe trei categorii, în funcție de tipul școlii (liceu, școli bilingve și școli în care limba română se predă ca obiect de studiu). Școlarii celor două categorii din urmă au fost împărțiți conform vârstei,

clasele 5–6 și 7–8. Concurrenții au recitat în românește câte două poezii de ale poetului Mihai Eminescu, iar juriul i-a punctat potrivit prestației (în funcție de corectitudinea exprimării, accent, expresivitate etc.). Până ce juriul s-a retras să delibereze, pe scenă au urcat artiștii Palatului Copiilor și Elevilor din Oradea. Eu evoluat membrii trupei „Illusion”, cu un dans „Cancan”, dans modern și gimnastică aerobică. *Maria Popa* a încântat

publicul cu piese muzicale pe versurile lui Mihai Eminescu, în acompaniament de chitară. Folclorul bihorean a fost reprezentat de un ansamblu folcloric.

REZULTATE

Școli în care limba română se predă ca obiect de studiu

Clasele 5–6: *Adam Alexa* (locul I), *Gheorghe Mișur* (locul II), *Eva Iuliana Sabău* (locul III), *Reca Mándoki* (mențiune).

Clasele 7–8: *Cristina Kövér* (locul I), *Ester Bukvai* (locul II), *Zoltan Gyöngyösi* (locul III), *Dora Ionaș* (mențiune).

Școli bilingve

Clasele 5–6: *Maria Olteanu* (locul I), *Alex Nima* (locul II), *Daniel Stoica* (locul III).

Clasele 7–8: *Laura Stan* (locul I), *Jenifer Iuhas* (locul II), *Nicoleta Ignat* (locul III), *Miranda Reszelő* (mențiune).

Liceul „N. Bălcescu” din Jula

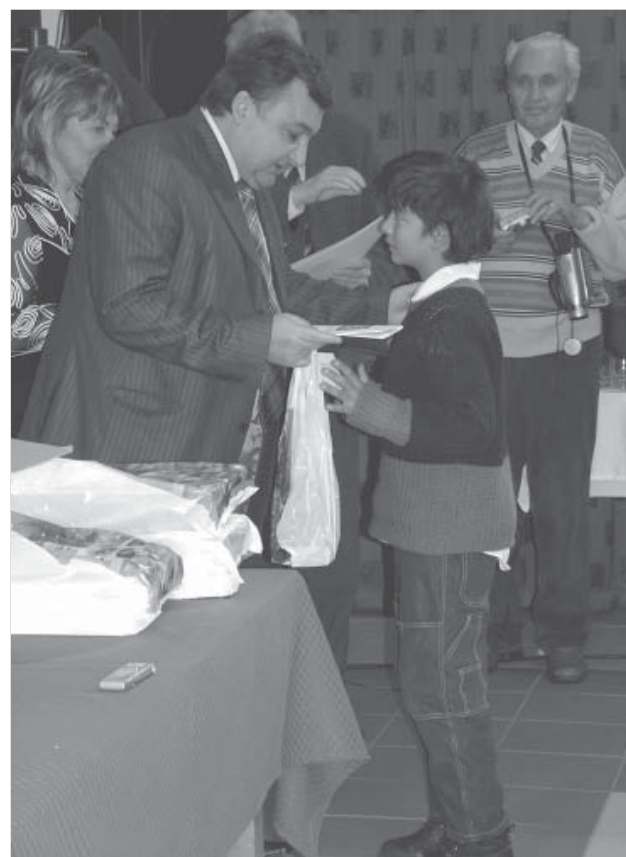
Monica Roxin (locul I), *Nora Roxin* (locul II), *Amalia Stan* (locul III), *Nicoleta Țicudean* (mențiune).

Toți participanții la concursul de poezie eminesciană au fost răsplătiți cu un premiu de participare, așa că nu au plecat nici unul acasă cu mâna goală, fiecare fiind premiat într-un fel sau altul de către organizatori sau de reprezentanți ai Ambasadei României la Budapesta, de Consulul General al României la Jula și Consulatul General de la Seghedin. A înmănat premii și lectorul *Florin Ciobanu*, din partea Ca-

tedrei de română al Universității ELTE din Budapesta, pr. Origen Sabău, președintele Asociației pentru Cultură, Spiritualitate și Dezvoltare a Relațiilor Transfrontaliere din Oradea, iar trei dintre cei mai talentați elevi au primit câte un premiu special din partea Academiei Române, câte un volum cuprinzând manuscrisele lui Mihai Eminescu. (Continuare

în pag. a 16-a)

Anca Butar

150 de ani de la Unirea Principatelor

Simboluri culturale ale Unirii din 1859

(Urmare din pag. a 5-a)

Pictorul Aman a fost martor al evenimentului de la Craiova, pe care l-a și pictat în același an. Un alt simbol cultural al Unirii din 1859 a devenit portretul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, realizat de pictorul Carol Popp de Szathmary. Născut la Cluj, în 1812, acesta devine din 1863 pictor și fotograf al curții domnitorului Cuza. Desigur, Unirea Principatelor Moldova și Țara Românească, numită și Unirea Mică, reprezintă mult mai mult decât aceste simboluri pe care le recunoaște oricine a trecut prin școlile românești.

Divanul ad-hoc din 1857

A fost un proces complex, început cu Revoluția din 1848. La 1 ianuarie 1848, domnitorul muntean Gheorghe Bibescu face primul pas spre unirea Principatelor, desființând Vama dintre Moldova și Muntenia. Hotarul dintre cele două principate române era râul Milcov, stabilit în 1482 de Ștefan cel Mare, iar cel mai mare punct valam fusese orașul Focșani. Simbolic, cununia lui Gheorghe Bibescu se oficiază la Focșani, în septembrie 1845, chiar lângă piatra de hotar, naș de cununie fiindu-i domnitorul Moldovei, Mihail Sturdza. Însă ideea Unirii Moldovei și a Țării Românești începe să prindă contur tot mai clar după războiul Crimeii (1853–1856). Situația externă devine favorabilă după înfrângerea Rusiei și prin susținerea politică din partea împăratului Napoleon al III-lea. Activitatea desfășurată de românii în

emigrație, îndeosebi în Franța, a fost și ea importantă. Prin Tratatul de pace de la Paris (martie 1856), Principatele Române primesc libertatea de a-și crea adunări temporare, niște divanuri denumite cu expresia latină *ad hoc* (pentru aceasta), care să se pronunțe asupra organizării viitoare a celor două țări, potrivit dorinței românilor.

Lupta dintre unioniștii și antiunioniștii români este aprigă. Ambițiile personale, teama de concurență, de fărâmițare a puterii, de pierdere a posturilor și a averilor merg până la falsificarea alegerilor în Moldova. La intervenții exter-

familie de boieri din Moldova și primise o educație europeană. S-a înconjurat inițial de oameni valoroși, ca Mihai Kogălniceanu, ce l-au sprijinit în înfăptuirea reformelor care stau la baza României moderne. În cei șapte ani de domnie, Cuza Vodă și-a creat printre masele de români imaginea unui erou civilizator, un protector iubitor de dreptate, de numele său legându-se împrăștierea cu pământ a țăranilor și secularizarea averilor mănăstirești.

Cuza este personaj de legendă în folclorul românesc, alături de Negru Vodă ori Ștefan cel Mare. A fost însă un autoritar, spre sfârșitul domniei chiar dictatoric și cu o viață personală controversată. Problemele financiare, scandalurile legate de legăturile sale extraconjugale, precum și condițiile puse tinerei României de puterile politice europene, au dus la formarea unei „monstruoase coaliții” care îl silește să abdice. N-a protestat și n-a încercat niciodată să revină pe tron. Declara: „Țara a cerut unirea cu un prinț străin. Lipsit de ambiție personală și nedorind alta decât binele țării mele, voi fi totdeauna gata de a mă întoarce la viața privată, și nu voi considera retragerea mea ca un sacrificiu...”. Cuza a murit în exil, fără să ajungă momentul când țara devine, în 1977, independentă. Îl urmează la tron Karl von Hohenzollern-Sigmaringen, adică primul rege al României, Carol I. Unirea era de-acum un fapt împlinit și – iată! – ireversibil. Mihaela Bucin

Alexandru Ioan Cuza mergând la adunarea Țării Românești

Unitate prin muzică și artă

Liceul de artă „Sabin Drăgoi” din Arad colaborează cu liceul de artă „Bartok Béla” din Bichișciaba, printr-un proiect european comun. Vineri, 16 ianuarie, la Centrul Cultural Românesc din Jula, un cor compus din elevi ai celor două licee au dat un spectacol coral prestigios pentru elevii de la Școala generală și Liceul „Nicolae Bălcescu”. Coriștii și-au continuat turneul muzical în localitatea Bătania, iar sâmbătă, 17 ianuarie, au dat un concert la Căminul Cultural din Micherechi. Concertul de la Micherechi a fost dedicat domnului Gheorghe Moț din Chitighaz, fost elev al școlii de artă din Arad, care, din păcate, nu a putut fi de față la concert. Aceste concerte corale sunt finalitățile unui proiect PHARE CBC – cu titlul „Identități culturale” – proiect ce se derulează între cele două instituții din Arad și Bichișciaba, din septembrie 2008 și are o durată de zece luni, cuprinzând domeniul muzical și domeniul plastic.

„Domeniul muzical își încheie activitatea cu aceste ultime trei concerte la Jula, Bătania și Micherechi, și vor fi urmate de partea plastică ce va avea și ea șase expoziții, așa că tinerii noștri și publicul din Jula se vor mai întâlni la o expoziție, prin luna aprilie, când vor expune rezultatele unor tabere care se vor desfășura pe teritoriul român și maghiar. Copiii se cunosc, se respectă, își găsesc identitățile și în final, pe lângă partea artistică, vor concepe un cod al tărâului european cu zece porunci, nu chiar un decalog ca cel religios, dar cu zece puncte de reper pen-

tru orice tânăr ce dorește să trăiască într-o Europă Unită cu respect și cu bucurie...”, ne-a mărturisit prof. Silvia Maria Demian, directorul Liceului „Sabin Drăgoi” din Arad.

Tot de la doamna director am aflat că elevii celor două școli discută între ei în engleză și italiană, limbi care le place foarte mult, de aceea au fost alese în repertoriul comun al corului piese din repertoriul religios italian, pentru a facilita accesul și la muzică.

„Repetițiile pentru pregătirea repertoriului coral a avut trei etape a două zile, însă tinerii aparțin unor școli vocaționale cu pregătire muzicală și având partitura în față, limbajul universal a ajutat. Foarte interesant a fost însă o finalitate ce nu a intrat în programul PHARE. Orchestra muzicienilor din Bichișciaba au cerut corului reunit să susțină un concert de Crăciun. În afara proiectului am cântat în 19 decembrie, în biserica evanghelică din Bichișciaba, spre satisfacția copiilor, dar și a publicului de acolo, pentru că orchestra a apreciat prestația copiilor și a preferat să alăture copiilor și două coruri de maturi din Bichișciaba. A fost o seară extraordinară cu o sută de coriști și cu o orchestră de vreo 50 de oameni. Ultima piesă din concertul de astăzi, o melodie ABBA, este o invitație, deoarece în luna iunie am dori ca în încheierea anului școlar să organizăm un concert triptic Beatles–Queen–Piazzolla”, ne-a mai spus doamna Silvia Maria Demian, făcându-ne totodată o invitație la concertul din vară la Arad.

A. Butar

Alexandru Ardelean (1931–2009)

Alexandru Ardelean din Budapesta a încetat din viață, sâmbătă, 17 ianuarie, la vârsta de 77 de ani. S-a născut la Apatu, pe 28 decembrie 1931. Din 1947 devine elevul Colegiului Bălcescu din cadrul Institutului Maghiaro-Român. Apoi, între anii 1950 și 1954 este student la Facultatea Filologică din Cadrul Universității din București. Între 1957 și 1961 este atașat cultural și de presă la Ambasada Ungariei la București. Din 1966 până la 1971 îndeplinește funcția de prim-consilier al ambasadorului, tot la București. În 1976 este numit ambasador al Ungariei în Angola. Cei patru ani petrecuți în țara africană a însemnat o perioadă grea din viața lui Alexandru Ardelean. La Luanda l-au așteptat adevărate condiții de război. Ultimii patru ani în misiunea diplomatică le-a petrecut în Portugalia, unde între 1987–1991 a ocupat postul de ambasador. Ca fiu din părinți români din Apatu, Alexandru Ardelean a avut o strânsă legătură și cu comunitatea românească mai ales în anii de pensie. La începutul anilor 2000 a fost un fidel colaborator al săptămânalului „Foaia românească”. Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace!

Vestește-L, mamă, pe Dumnezeu că am murit!

Unul din simbolurile românismului în Basarabia, poetul Grigore Vieru s-a stins din viață duminică dimineața, 18 ianuarie, la Chișinău, în urma unui ciudat accident de mașină petrecut după ce participa la o reuniune pentru omagierea poetului național român Mihai Eminescu. Nicolae Dabija, redactor șef al revistei Literatură și Artă de la Chișinău, spunea la Antena 3: „Acum Grigore Vieru a plecat la Eminescu! Va fi îngropat alături de mama sa pe care a iubit-o atât de mult: *Vestește-L, mamă, pe Dumnezeu că am murit*, spunea maestrul într-una din poeziile sale.

Dumnezeu să îl ierte și să îl odihnească!

Grigore Vieru
(1935–2009)

„Dacă visul unora a fost să ajungă în Cosmos, eu viața întreagă am visat să trec Prutul.”

Prima slujbă în limba română în Parohia Ortodoxă din Bor

În ziua de Postul crucii, cu o zi înainte de Bobotează (18 ianuarie, pe stil vechi), Consiliul Parohial al Parohiei Ortodoxe Române din Bor a organizat slujba Aghiazmei Mari, pentru credincioșii ortodocși români din comuna Borului, transmite corespondentul Romanian Global News, din Timoc.

Slujba Sfințirii Aghiazmei Mari a fost oficiată în două

localități: Brezonic – Bor și Metovnița. La slujba ținută de preotul *Boian Alecsandrovici* din Malainița și ipodiacon *Iel Buobu Lui* din Isacuva, a participat un număr mare de credincioși. Este prima slujbă ținută în limba română, de la înființarea (reactivarea) Parohiei Ortodoxe Române din Bor.

Românii din Bor au fost bucuroși de slujba ținută în limba lor maternă, iar unii

din bătrâni spuneau că nu le-ar părea rău să moară acum după ce au ajuns să trăiască să audă slujba în limba română. Cel mai interesant comentariu a fost al unui credincios care spunea: „Am înțeles aproape tot, da părintele citea din carte în limba noastră. De când mama m-o făcut m-o învățat că limba noastră nu poate să scrie, că noi nu avem alfabet”.

Românii din Voivodina își fac televiziune

Românii din Voivodina vor avea din această primăvară propria televiziune. Asociația Civică Românească „Victoria” din Vârșet a câștigat prin concurs o licență pentru emiteria programului tv, înfărmăză Romanian Global News. În primăvara anului 2009 va începe

transmisia programului în limba română.

Asociația „Victoria” a înființat și unicul post de radio românesc – Radio „Victoria”, care emite program cultural, muzical și informativ în limba română.

Asociația „Victoria” din Vârșet a fost înființată pe

1 iunie 2006, la inițiativa unor tineri intelectuali români din Voivodina care au obținut ajutorul instituțiilor din Voivodina pentru activitățile și proiectele pe care le realizează în domeniul informării în limba română și pentru promovarea culturii românești.

E.I.

Doina

de Grigore Vieru

Ceva se-ntâmplă azi cu noi:
Azi lacrimile sunt gunoi.
Eu mor pe cruce pentru ea,
Iar lumea hohotește rea.
Nici nu știu, iată, în chinul meu,
De-am mai trăit!
Vestește-L, mamă, pe Dumnezeu
Că am murit!
Din pâine iau, să pot zbura,
Cât de pe flori albina ia.
Dar tot eu sunt și judecat
Că, trândăvind, m-am îmbuibat.
Nici nu știu, iată, în chinul meu,
De-am mai trăit!
Vestește-L, mamă, pe Dumnezeu
Că am murit!
Ajuns-am a umbla mereu
În brațe cu mormântul meu.
Și nu știu unde să-l mai pun
Să am un somn mai lin, mai bun.
Nici nu știu, iată, în chinul meu,
De-am mai trăit!
Vestește-L, mamă, pe Dumnezeu
Că am murit!

www.munkacsy.hu/nemzetiseg

**COLECȚIA
ROMÂNEASCĂ
A
MUZEULUI
ERKEL**

www.foaia.hu

mtv
28 ianuarie,
miercuri,
ora 14.05

m2
30 ianuarie,
vineri,
ora 10.40

„O voce
românească”

www.radio.hu

Școala românească din Jula – 60 de ani (3)

Dumitru Suci

(1929–1975)

Pe nedrept uitat, atât din memoria școlii românești din Jula, cât și din cea a ziaristului, cât timp a fost redactorul-șef al publicației în ultima fază a *Libertății noastre*, Dumitru Suci a fost omul urmărit de o soartă vitregă și nemiloasă cu destinul vieții sale. Născut la Cenadul Unguresc în 12 mai 1929, după ce urmează cursurile primare la școala sârbo-română, intenționează să se facă profesor. Conform mărturiilor lui Gh. Santău, Dumitru Suci se află printre primii locatari ai Colegiului „Nicolae Bălcescu” din Budapesta, inaugurat de Petru Groza în 1948, colegiu care găzduia atât studenți, cât și elevi în pragul bacalaureatului. Este momentul când își încheie studiile ca elev liceal și pregătește bacalaureatul. Apoi, el este printre primii studenți și absolvenți ai Institutului pedagogic înființat în 1949 la Budapesta, în cadrul Școlii Superioare Pedagogice „Apáczai Csere János” din Budapesta, unde obține diploma în română și muzică, în anul 1951. La Seghedin continuă examenele luându-și și diploma de licență în limba română și rusă în anul 1952. Colega sa, Sasi Erszébet va deveni șefa catedrei, prin mutarea Școlii superioare de la Budapesta la Seghedin în anul 1955.

Din anul 1951 îl găsim pe Dumitru Suci angajat ca profesor-pedagog la cămin, alături de Reisz Péterné, Petru Silaghi, Ablonczy Lászlóné, Teodor Oltean și Gh. Santău. Activitatea lui aici s-a concretizat prin implicarea în activitățile de peste zi ale elevilor căminști, de la meditații asistate de profesori, la activitățile culturale, foarte diverse și bogate, până la activitățile sportive. Munca sa s-a desfășurat sub primii directori, la școala generală, Boniș Ludovic și, respectiv, Marosi Júlia. Conform fișei de încadrare din anul 1951–1952, ca profesor la cămin a predat la elevii de școală generală, clasele 5–8, următoarele discipline: română la clasa a 5-a, rusă la clasele a 5-a, a 6-a, științe naturale la clasele a 7-a și a 8-a. A fost dirigintele clasei a V-a în anul școlar 1951–1952.

Anii 1951–1952 sunt și anii când Dumitru Suci a fost cooperat și în susținerea și redactarea ziarului *Libertatea noastră*, care de la început s-a bazat pe nucleul de profesori și de corespondenți-elevi de la proaspătul înființat liceu românesc. El a fost cel care a încurajat și susținut elevii de cămin să

trimită corespondențe despre activitatea culturală și sportivă din cămin, în prima etapă a ziarului, precum inițiativa Anei Crișan, Ioan Hotea sau Alexandru Hoțopan. Prestația sa de pedagog-profesor dintre anii 1951–1953 a demonstrat calități de comunicare și colaborare cu elevii și colegii profesori și pedagogi. A fost printre primii care l-a susținut în presă pe Ilie Ivănuș, sosit și acesta de curând la căminul de elevi. În anul 1953, când ziarul românesc trecea printr-o etapă de restructurare și regândire a formatului și a ritmului de apariție, Uniunea culturală a românilor, al cărei membru activ devenise, îi propune în a doua parte a anului 1953 să preia conducerea redacției ziarului *Libertatea noastră*. Redactor-șef al publicației între 1953–1956, Dumitru Suci venea în presă cu un dublu câștig: cel al achiziționării de colaboratori tineri de la liceu, care a dus la apariția separat de ziar a suplimentului *Vocea tinereții* în culori, și cel al ziaristului, care a scris la periodicul românesc deseori despre școala românească din Jula, în special, atent la problemele de conținut (manuale, programe școlare, perfecționare). Ziarul sub conducerea sa s-a fixat la o apariție stabilă de circa două numere pe lună și și-a îmbogățit redactarea și conținutul, printre care stabilirea contactului cu cititorii prin activarea poștei redacției.

Trecând prin momente grele de profundă depresie în ultima parte a vieții sale, printre care pierderea tragică a copilului, Dumitru Suci se stinge în anul 1975. Ilie Ivănuș, un apropiat al profesorului, i-a scris în presă câteva gânduri-mărturie pentru memoria neuitării, oferind lecția omeniei și bunei colegialități.

Personalul căminului de elevi, din anul 1950–51, printre care îi găsim pe Petru Pomuț, Virgil Magda, Elena Misaroș, bucătăreasa Muncz, Sofia Sebesi.

Școala românească din Jula – 60 de ani (4)

Virgil Magda

(1920–1980)

Un intelectual de carieră didactică, tenace și perseverent, care s-a format cu multă ambiție și răvnă în tot ceea ce a făcut și pedagog cu vocație și capacități de bun organizator, Virgil Magda (Magdu) s-a născut la Jula, în 20 iunie 1920. S-a impus printr-un program riguros de studiu, urmându-și formația profesională cu multă muncă și răbdare. Clasele primare le urmează la Școala românească din Orașul Mic Românesc începând cu anul 1926 până în anul 1935, având colegi pe Ilie Moldovan, Ioan Gomboș, Abrudan Elena, Rusu Maria. În clasele primare are ca învățători pe Ioan Rus, Kalas Ferencné, Nemanu Valeria și Rothné Pajtás Emma, iar ca directori ai școlii pe Petru Biberea și Petru Mândruțau. Ca și alți tineri români sfătuiți de preotul Toma Ungureanu, urmează Gimnaziul romano-catolic Karácsonyi János din Jula, susținând bacalaureatul în anul 1941.

După satisfacerea stagiului militar, Virgil Magda lucrează ca îngrijitor-supraveghetor, apoi ca pedagog la Căminul românesc, între 1946–1948. Odată cu inaugurarea noii locații a Căminului I.C. Frimu este angajat ca economist și administrator până în anul 1952, fiind cunoscut de elevii interniști ca om corect și bine pregătit. Aceasta i-a făcut pe cei de la UCRU să-l antreneze în activitatea Uniunii, în special, în administrarea activităților acesteia, astfel că din 1952 devine referent la această instituție românească. Paralel se gândeste să-și continue studiile în formarea lui ca dascăl și beneficiază de ocazia deschiderii, în anul 1953, în cadrul liceului julan, a cursurilor primei Școli Superioare Pedagogice, care pregătea dascăli pentru ciclul inferior. El se atașează primei promoții, având un regim special, în sensul că urma să dea

unele examene de diferență la materii de specialitate. În anul 1957, Virgil Magda, alături de Gheorghe Dulău din Micherechi, prezent cu examenul doar pentru anul III, susține examene pentru toți cei patru ani, având în comisie următorii profesori ai școlii pedagogice: președinte – Petru Silaghi, română, scris și oral – Lucia Borza și Petru Silaghi, practică, metodică, logică, pedagogie – Abrudan Florica, desen, muzică – Korondi Endre. Obține diploma de învățător în anul 1958, odată cu colegii de la zi ai școlii normale. În intervalul 1958–1961 revine la pasiunea lui de învățător, la Pusta Chintig, apoi se mută la Aletea. După exercițiul pedagogic la clasă, ca învățător, care a însemnat și orientarea elevilor spre școlile românești din satele din jurul sălașelor și datorită muncii sale corecte și implicării în activitatea didactică, și prin calitățile sale de bun organizator, este numit director la Școala românească din Aletea, între anii 1961–1962. Și în acest interval își continuă studiile, prin înscrierea la Școala Superioară Pedagogică din Seghedin, pe care o urmează între 1961–1964. Este coleg cu Ioan Sz. Kiss, Ana Kalugyer, Andrei Selejan. Obține diploma de profesor de școală generală, cu specializarea română – istorie, astfel că la aceeași școală din Aletea activează ca profesor, până la pensie, și o bună bucată de timp, ca director-adjunct, sub directoratul lui Gheorghe Petrujan. Acesta din urmă l-a avut chiar ca pedagog și economist la căminul-internat din anii începutului școlii generale de la Jula, din 1946. A predat cu pasiune română și istoria și a fost un om devotat școlii ridicând mult nivelul cunoașterii limbii la școala românească din Aletea. Amintirile foștilor elevi din căminul românesc de la Jula se leagă de spiritul său de solidaritate și ajutor în susținerea pregătirii celor care aveau probleme la școală, fiind solicitat, la orele de meditație să le explice termeni și să rezolve temele de lucru pentru orele din ziua următoare. Moartea grabnică, din 1980, venită la puțin timp după ieșirea din activitate, a lăsat un gol spiritual și sufletească în memoria tuturor celor cărora le-a fost scut și reper în formarea ca viitori intelectuali. Rămâne un model de voință și disciplină a muncii responsabile, de adevărat misionar al școlii românești.

Cornel Munteanu, Baia Mare
Urmează: 5. Gheorghe Negru,
6. Teodor Oltean

Umbra lui Dracula revine în cărți pentru copii

Pe 1 februarie, o editură americană va publica un volum pentru copii, al cărui protagonist este Lucius Vlădescu, un vampir de origine română.

Beth Fanaskey, o autoare de pe a cărei pagină personală de web nu află prea multe date relevante, ci doar că este un fan înrăit al ketchupului și că are o teamă patologică de pești,

și-a anunțat cartea pe care urmează să o publice la începutul lunii viitoare la Editura Harcourt. „Jessica's Guide to Dating on the Dark Side” este povestea unei tinere americane care, în pragul aniversării ei de 18 ani, primește o vizită pe nepusă masă din partea unui român. Lucius Vlădescu, pe numele său, îi dă

convingerile de adolescență, mărturisindu-i că, în fragedă copilărie, i-a devenit logodnică printr-un ceremonial secret. Ba mai mult, o anunță că nici măcar nu este o simplă muritoare, ci provine dintr-un nobil arbore genealogic de vampiri, fapt confirmat și de părinții adoptivi ai fetei.

După cum era de așteptat încă de la citirea titlului, cartea este o poveste de dragoste între adolescența până nu de mult timidă și vigană și vulcanicul Lucius, pe deasupra și vampir cu acte-n regulă. După cum arată primele prezentări ale romanului care se adresează celor peste 14 ani, ghidul de agățat pe lumea cealaltă este scris cu umor și ironie, celebra schemă a idilei dintre tinere mai mult sau mai puțin muritoare și vampiri cu pedigree – și român, pe deasupra, în cazul de față – fiind transformată mai degrabă în satiră.

Ursulețul Winnie revine

O nouă carte cu aventurile lui Winnie-ursulețul de pluș va fi publicată anul acesta în Marea Britanie și SUA, la peste 80 de ani de la apariția primei cărți cu peripețiile acestui erou al literaturii pentru copii, relatează AFP.

„Return to the Hundred Acre Wood”, scrisă de au-

torul britanic David Benedictus, va apărea la 5 octombrie, simultan în Marea Britanie și SUA, a indicat Egmont Publishing.

Eroul născut din imaginația scriitorului britanic Alan Alexander Milne a încântat generații de copii de la publicarea a două cărți ilustrate originale „Winnie-

the-Pooh” (1926) și „The House at Pooh Corner” (1928).

Cărțile despre ursulețul Winnie au fost publicate în peste 50 de limbi, iar succesul lor a determinat studiourile Disney să-i utilizeze povestea în mai multe filme de animație extrem de populare.

Primul festival de film eco din România

O serie de filme pe teme verzi, de la rechini și pui de balene la sărăcie și companii de pesticide, au fost aduse în premieră în România în cadrul primei ediții a Festivalului Green Planet Blues.

„The 11th Hour”, documentarul prezentat de Leonardo DiCaprio, a deschis Festivalul Green Planet Blues, care a avut loc între 17-19 ianuarie, la Sinaia, dedicat filmelor pe teme

ecologice. Pelicula „The 11th Hour”, în regia Leilei Connors Petersen și a Nadiei Connors, a intervievat peste 50 de specialiști, activiști și politicieni, printre care se numără fostul președinte rus Mihail Gorbaciov, fizicianul Stephen Hawking și Wangari Maathai, laureată a Premiului Nobel. Aceștia militează pentru o schimbare urgentă și reinventarea stilului de viață al oamenilor.

„Gânditorul” și „Femeie șezând” s-au întors

Timp de aproape un an, publicul elvețian s-a putut bucura, în premieră mon-

1.112 piese din metal, os, lut, corn sau piatră descoperite în spațiul nord-du-

dială, de o expoziție temporară în care au putut fi admirate lucrări din neolitic reprezentative pentru România. Printre acestea s-au aflat și celebrele sculpturi „Gânditorul” de la Hamangia și „Femeie șezând”. Din luna martie a acestui an, lucrările se vor întoarce la Muzeul Național de Istorie a României.

Expoziția a cuprins

nărean. Expoziția a fost organizată în colaborare cu alte 30 de muzee, universități și institute de cercetare din țară și cu sprijinul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național din România.

Sculpturile au fost expuse la Historisches Museum Olten din Elveția, dar și la Muzeul Regal de Artă și Istorie din Bruxelles.

Vă prezentăm:

Echipa de fotbal Julia Termal FC

Jucătorii echipei:

Harman József, Kulcsár Sándor, Kurta Lajos, Bagi Balázs, Petru Bányai, Czira Gábor, Cseke Ferenc, Csige Tamás, Dobi Róbert, Ferenczi Attila, Hetényi Csaba, Jámbor Olivér, Kondoros Tamás, Kristóf Gergő, Laurinyecz Pál, Tiberiu Mihuț, Miklya Miklós, Nyúl Gábor, Perlaki Zoltán, Ráfi Tamás, Süli András, Szelei János, Szigeti Gábor, Valentényi Viktor, Varga Attila, Vincze Gyula.

Despre succesele sau insuccesele echipei julane, ne-a informat antrenorul Dobi Róbert.

– Deloc nu sunt mulțumit nici eu, nici conducerea cu rezultatele din toamnă. Am adunat mult mai

puține puncte decât câte am fi dorit. Planul a fost 26 de puncte, din care șase lipsesc. Numai o singură nădejde avem, că în sezonul de primăvară vom juca mai mult acasă și vom câștiga. Cu primele cinci echipe de pe tabelul de punctaj am jucat în deplasare. Sperăm că în sezonul de primăvară, pe teren propriu o să le dăm revanșa. Nimeni nu merită laudă, dar Harman József în partea a doua a sezonului a apărut cu mare siguranță poarta. Și Bozsó Ferenc a jucat mai bine decât m-am așteptat. La ultimul meci, pe care l-am jucat acasă contra echipei din Szolnok, am văzut că este putere și elan în echipă, când am câștigat cu 2-1.

Cele mai dureroase meciuri au fost cele cu Algyő și cu Seghedinul, pe care le-am jucat acasă, totuși am fost învinși cu 1-2. Jale ce am văzut atunci de la jucători!

Din 12 ianuarie am început antrenamentele, zilnic avem câte un antrenament, la început numai teste de alergare facem. După două săptămâni în fiecare săptămână vom avea câte trei antrenamente. În fiecare săptămână vom avea câte 2-3 meciuri amicale de pregătire cu echipele din divizia I județeană, cu Ciaba și cu echipe din România. Dacă reușim să pregătim bine echipa vrem să adunăm 26-29 puncte, care ar fi de ajuns să ne calificăm pe locul 3-5.

Trei jucători au plecat din echipă, de unul nu avem nevoie. Czira Gábor și Süli András a plecat la Bătaia, Ferenczi I. András nu știm unde a plecat, iar de Kovács Tibor nu avem nevoie.

Cel mai mare ajutor îl primim de la Primăria orașului, apoi de la Băile termale, KÖVITE+KFT, Szikszai István și Közüzemi KFT.

Dacă am putea să le cerem ceva suporturilor, atunci i-am ruga să ne ajute mai mult atât cu galerie cât și financiar, fiindcă bugetul echipei noastre e destul de subțirel.

A IX-a ediție

Cupa de Fotbal Feminin la Julia

Sâmbătă după-masă, Sala Sporturilor din Julia a răsunat de fetele care s-au adunat să joace fotbal. La competiție s-au înscris și fetele din Oradea, Arad și Timișoara, dar din diferite motive (mai mult financiare), din păcate, ele nu au mai venit. La fel a fost și cu echipa din Bichișciaba, care s-a înscris la competiție, dar vineri seara, cu o zi înaintea cupei, au anunțat organizatorii că nu vor fi prezente. Păcat că nu au venit aceste patru echipe, pentru că cu siguranță ne-ar fi emoționat mult.

La competiție au participat: Amazoanele din Julia, Seghedin AK cu două echipe, Orosházi NLK, Szentesi Futsal, Nyíregyháza Kölyök SC. Bineînțeles și cunoscuta noastră, Carla Kertei, elevă a Liceului „Bălcescu” a participat la competiție, declarându-ne următoarele: „Mă simt foarte bine, am jucat bine, dar nu ne putem folosi de ocazii, am fi putut marca și mai multe goluri dacă am fi avut mai mult noroc”.

„În anul 2001 a fost organizată pentru prima dată această cupă, mai mult pentru pregătirea jucătoarelor pentru sezonul de primăvară și pentru a dezvoltă puțin sportul feminin din oraș”, ne explică doamna Ana Gurzău Baktai, referent pentru sport la Primăria Juliei.

„Fiecare echipă trebuie să plătească o taxă de înscriere. De șase ani, din păcate, multe echipe nu au posibilitatea să participe la competiție din motive financiare. Cu câțiva ani în urmă au participat și 12-14 echipe, printre care erau Femina, UTE, MTK, Oradea, Arad, Timișoara. Echipa noastră a câștigat de 4 ori medalia de aur și câte o dată s-a calificat pe locurile 2, 3, 4, 5.

„Pentru mine, cea mai memorabilă competiție a fost când în echipa din Oradea au jucat două surori cu niște costume destul de zdrențoase”, preia cuvântul Irina Molnár. „Mulți au zis atunci, că ar trebui să le dea cineva un costum mai bun. Dar când aceste două fete au început să joace... toți am rămas cu gura căscată. Ce driblinguri am văzut, cu ce tehnică au jucat fetele acelea? Au fost ca o minune! Încă în anul acela le-au și dus să joace la București. Și eu mă gândeam, ce bine ar fi să joace la noi, la Julia... Dar ne-ar fi costat o avere să le avem alături de noi!

Echipa Amazon din Julia va avea sâmbătă un antrenament comun cu echipa feminină din Macău, de unde vror să aducă la Julia trei jucători. MIC

Antrenor: Dobi Róbert
Președinte: Dr Gulyás Imre
Tehnician: Bagi Tibor

Locul pe tabelul de punctaj:

10. Julia Termal FC	15 - 6 - 2 - 7 - 28 - 25 - 20
Pe teren propriu	9 - 4 - 1 - 4 - 15 - 15 - 13

Meciurile

Orosháza FC - Julia Termal FC	2-1	locul 11.
J.T.FC - Algyő SK	1-2	13.
J.T. FC - Budafoki LC	1-3	15.
Kiskunfélegyházi HTK - J.T.FC	0-4	11.
J.T.FC - Tisza VOLÁN SC	1-2	13.
Újbuda TC - J.T.FC	2-2	12.
J.T.FC - FC Dabas	3-1	11.
J.T.FC - Adrenalin Izsáki SSE	2-1	8.
J.T.FC - Jászapáti VSE	3-0	8.
Monori SE - J.T.FC	1-4	7.
J.T.FC - Honvéd KFT	1-4	9.
Hódmezőv.hely FC - J.T.FC	2-1	9.
J.T.FC - Kecskeméti TE	1-1	
Érdi VSE - J.T.FC	3-1	10.
J.T.FC - Szolnoki Sp.S.	2-1	10.

Golgheterii echipei:

4. Czira Gábor 8; 8. Miklya Miklós 7; 15. Valentényi Viktor 5; 56. Nyúl Gábor 2; 81. Bányai Péter, Bozsó Ferenc, Bauhaik Boualem, Kovács Tibor, Ferenczi Attila, Bagi Balázs 1.

Cartonașe galbene: 51; roșii: 5.

Meciurile de pregătire:

28 ianuarie (miercuri),
ora 18,00, Julia Termal - Micherechi
4 februarie (miercuri),
ora 18,00, Julia Termal - Mezőhegyes
11 februarie (miercuri),
ora 18,00, Julia Termal - Szabadkígyós
18 februarie (miercuri),
ora 18,00, Ciaba FC - Julia Termal

Rezultatele echipei julane:

Julia Amazon - Szentes	3-0
Julia Amazon - Orosháza	8-1
Julia Amazon - Nyíregyháza	3-3
Julia Amazon - Seghedin II.	0-0
Julia Amazon - Seghedin I.	2-3

Calificare:

I. Szegedi AK Boszorkányok I.	13 p.
II. Gyulai Amazonok	8 p. + 9 goluri
III. Nyíregyháza Kölyök SC	8 p. + 4 goluri
IV. Szegedi AK Boszorkányok II	6 p.
V. Szentesi FSC	5 p.
VI. Orosháza	0 p.

Premiu pentru golgheter:

Somogyi Anett, Nyíregyháza

Premiu pentru cel mai bun portar:

Püski Renáta, Julia

Premiu pentru cel mai bun jucător:

Vidács Krisztina, Seghedin I.

TVR 1

Luni 26 ianuarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Micii fermieri. Documentar 9.30 Serial. Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Citește și dă mai departe! 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Battlestar Galactica **20.10 Eurovision 2009** 21.10 Ziua luni, seara teatru.

Eurovision 2009, selecția națională

Marti 27 ianuarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Green Report 9.30 Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Atunci și acum 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Eurovision 2009. 21.15 Film. Întâmplare fericită.

Miercuri 28 ianuarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel 9.25 Suntem în aceeași bancă 9.30 Serial. Vine razia! 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 13.55 Suntem în aceeași bancă 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Ochiul magic 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. Serial. Dr. House 20.10 Eurovision 2009. 21.10 Film. Transamerica.

Joi 29 ianuarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Pe drumul mătășii 9.30 Secretele Kremlinului. Documentar 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Sclava Isaura 17.00 Interes general 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Eurovision 2009. 21.15 Film. Pădurea Katyn.

Vineri 30 ianuarie

6.00 Trezirea la apel! 6.05 Jurnalul TVR 8.15 Trezirea la apel! 9.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 9.30 Secretele Kremlinului. Documentar 10.00 Serial. Sclava Isaura 11.00 Miezul zilei cu Leonard Miron 12.00 Apel câștigător 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 Detectiv Da Vinci. Documentar 16.00 Sclava Isaura 17.00 Europa ne privește 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Eurovision 2009. 21.10 Film. Cel care păzește.

Sâmbătă 31 ianuarie

6.00 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 6.30 Semne 7.00 Debut 50 plus 8.00 Desene animate 9.00 Povestea filmului 9.30 Arca lui Noe 11.00 Transformarea 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Ne vedem la TVR 15.30 Michael Palin, călător prin Europa. Documentar 16.00 Garantat 100% 17.00 Teledicționar 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Eurovision 2009. Finala.

Duminică 1 februarie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Neliniștea inteligenței 9.30 Serial. Hannah Montana 10.10 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Tezaur folcloric 14.20 Film. Parfum de Caraipe 16.10 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Prin foc și sabie.

TVR 2

Luni 26 ianuarie

6.00 Atenție, se cântă! (R) 7.00 Muzică și muzichie (R) 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Atlas (R) 11.45 Medalion folcloric (R) 12.45 Descoperă românii 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Adâncurile Pacificului 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.00 Viața lumii 19.30 Lumea și noi 20.30 Ora de știri 21.30 Replay 23.00 Film. Arta trădării.

Marti 27 ianuarie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Parfumul iubirii 11.30 Jurnalul TVR 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Adâncurile Pacificului. Documentar 18.30 Serial. Parfumul iubirii 20.30 Bugetul meu 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Prințul lutlandei.

Miercuri 28 ianuarie

6.00 Serial. Noi începuturi 7.00 Serial. Carabinieri 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Parfumul iubirii 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa 15.00 Polo: Dinamo—Leonardo Oradea 16.30 Primii 50 de ani de televiziune. Documentar 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.00 Un strop de energie 20.00 Bazar 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Splendoare americană.

Joi 29 ianuarie

6.00 Între cer și pământ (R) 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Parfumul iubirii 11.45 Popasuri folclorice 12.45 Călător prin lume 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Polo: Dinamo—Leonardo Oradea 16.30 Primii 50 de ani de televiziune 17.30 Serial. Centrul de frumusețe 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.00 Idei strălucite 19.30 Arena leilor 20.30 Ora de știri 21.30 Serial. Dovadă de iubire 22.30 Film. Triumful misterelor.

Vineri 30 ianuarie

6.00 Un zămbet pe... 4 roți (R) 6.30 Idei strălucite 7.00 H...ora prichindeilor 8.05 Serial. Centrul de frumusețe 9.10 Tonomatul DP2 10.30 Jurnalul TVR 11.00 Serial. Parfumul iubirii 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Carabinieri 16.00 Jurnalul TVR 16.30 Primii 50 de ani de televiziune 17.30 Serial. Centrul de frumusețe (R) 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.00 Planeta oamenilor 19.30 D'ale lui Mitică 20.30 Ora de știri 21.30 Bucătăria lui Jamie 22.30 Film. Atracție infernală.

Sâmbătă 31 ianuarie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Serial. Parfumul iubirii (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție, copii! 8.30 Medalion folcloric 9.00 Natură și aventură 10.30 Lumea de aproape (R) 11.00 SCHI. Cupa Mondială 11.00 Bugetul meu (R) 11.30 Destinația România 13.00 Atenție, se cântă! 15.00 Între cer și pământ 15.30 D'ale lui Mitică 16.30 Gaz pe folk 17.30 Serial. Profesoara detectiv 19.00 Serial. Lege și ordine 19.50 Poate nu știai 20.00 Serial. Șoarecele și pisica 20.30 Ora de știri 21.30 Maniacii 22.30 Film. Triumful dragostei.

Gaz pe folk, emisiune concurs

Duminică 1 februarie

6.00 SCHI. Cupa Mondială 7.00 Dincolo de cântec 7.30 Zestre românilor (R) 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.30 Un zămbet pe... 11.10 Film. Orgolii 13.00 H...ora prichindeilor 14.00 Bucătăria lui Jamie 14.30 Dincolo de hartă (R) 15.00 Atlas 15.30 Muzică și muzichie 16.30 Handbal: Finala 18.00 Bazar (R) 18.30 Replay 18.50 Serial. Polițist prin timp 20.00 Serial. Șoarecele și pisica.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

26 IANUARIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 IANUARIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 IANUARIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

29 IANUARIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

30 IANUARIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul Vârșnicilor 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

31 IANUARIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: „Pe undele Europei” – magazin euroregional 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

1 FEBRUARIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Emisiune religioasă baptistă 16.50 Sinteza știrilor săptămânii 17.00: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.30: Magazinul Vârșnicilor (reluare) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

www.radio.hu

Ecranul nostru

28 ianuarie 2009 (mtv ora 14.05)
Reluare: 30 ianuarie 2009 (m2 ora 10.40)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Programul românesc televizat va prezenta un reportaj realizat la serbarea de la Apateu, dedicată lucreașului poeziei românești, Mihai Eminescu. În cadrul evenimentului a avut loc și un concurs de recital al școlărilor. În a doua parte a programului va fi vorba despre preotul paroh al Chitighazului. Pr. Florin Olteanu păstorește de un deceniu și jumătate parohia din Chitighaz.

Realizator: Ștefan Crâsta

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni–Vineri:
8.30–14.30

Sâmbătă–duminică:
închis

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

www.gyula.mae.ro

Birou de avocat

Adresa:
5700 Gyula, Béke sgt. 50.

Tel/Fax:
(+36-66)-639-748
Mobil:
+36-30-833-1662

E-mail:
avocat.ruzsa@hotmail.hu

Specializare:
Drept Penal
Dreptul Muncii
Drept Civil

dr. Gheorghe Ruja
avocat

UMOR

DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

**ECRANUL NOSTRU
pe Internet:
www.mtv.hu**

Poetul Mihai Eminescu, sărbătorit la Apateu

(Urmare din pag. a 9-a)

După-masă, lumea a fost invitată la biserica ortodoxă, unde manifestarea de omagiere a poetului a continuat cu un montaj literar-artistic intitulat „Dor de Eminescu” avându-i ca protagoniști pe elevii Școlii „Nicolae Bălcescu” din Oradea.

Momentul artistic a continuat cu înmânarea a șase diplome de excelență și plachete unor persoane care au contribuit la păstrarea și promovarea moștenirii culturale, a limbii, tradițiilor și obiceiurilor românești în comunitățile de români din Ungaria. Au primit diplome de excelență și

plachete: *Aurelia Zmeu*, secretar al Ambasadei României la Budapesta, *Eva Iova*, redactorșef al săptămânalului „Foaia românească”, *Eva Ruja Bányai*, director al Centrului de Documentare și Informare al ATRU, *prof. dr. Gheorghe David*, dirijor al ansamblului coral „Armonia” din Apateu, *prof. Gheorghe Fluieraș*, dirijor al Corului „Pro Musica” din Iula și maestrul coregraf *Florea Crișu* din Oradea, pentru o activitate susținută de 39 de ani în promovarea dansului popular românesc în comunitățile de români din Ungaria. Toți cei șase premiați s-au arătat onorați

de atenția care li s-a acordat prin înmânarea diplomei de excelență de către preotul *Origen Sabău*, inițiatorul acestei manifestări în urmă cu zece ani. „Îmi place să mă implic în aceste programe culturale, care nu fac altceva decât să transmită, să păstreze și să revigoreze sentimentul cultural românesc în cadrul comunității noastre din Ungaria. Sărbătoarea închinată marelui poet Mihai Eminescu a pornit de la o simplă idee prin anul 2000, când am sărbătorit 150 de ani de la nașterea poetului. Atunci când prin darul Universității din Oradea și prin bunăvoința rectorului *Teodor Maghiar*,

am reușit să instalăm în curtea bisericii bustul lui Eminescu, reprezentativ acestei zone a Ungariei. De atunci încoace organizăm asemenea manifestări tocmai pentru a păstra această frumusețe spirituală, frumusețea poeziei, o frumusețe a tinereții, a dansului, cântecului și am putea spune o frumusețe a sufletului nostru care ne reprezintă pe noi, românii din Ungaria”, ne-a mărturisit părintele Origen Sabău.

În încheiere, Prea Sfinția Sa Episcopul *Siluan* a felicitat atât recitatorii și artiștii, cât și organizatorii festivalului îndemnându-i pe copii să păstreze în suflet, deopotrivă, binecuvântările duhului sfânt și ale geniului eminescian.

La ieșirea din biserică, reprezentanții ambasadei

și ai consulatelor, cei ai instituțiilor românești din Ungaria și ai instituțiilor orădene și bihorene prezenți la manifestare, cu toții au depus coroane de flori la bustul poetului național în semn de profund omagiu la împlinirea a 159 de ani de la nașterea sa.

Anca Butar

FOAIA
românească
23 ianuarie 2009
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile postale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec postal. Abonamentele pe anul 2009: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.